

Lo Somatenç

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Reus Divendres 17 de Setembre de 1897

Núm. 3.369

Any XII

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 3.500

Provincies trimestre. Ptas. 3.500

Extranjero y Ultramar. Ptas. 3.500

Anticis, à preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora. En Barcelona, litografia Mallorquí, carrer Junquera, 6. No's retornam los originals encara que no's publicin.

Farmacia Serra
Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo DOCTOR BIADA, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-quefe de clínica y ab títol de las universitats de Berlín y Wurzburg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de París.

Reb en CONSULTA á Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5. Arrabal alt de Jesús, 38, sobre el Correu.

Los demés dies á Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Via, de 11 á una y de 4 á 5. El preu es suprimeix 1000 Pts. 81

SECCIÓN DOCTRINAL

La venjansa de Felip V

Apoderat ja l'primer Borbó, de Barcelona y de tot Catalunya, decidió venjarse, imposant als catalans tota mena de castichs.

La següent relació dona una idea de la ràbia ab que Felip V. castigá als catalans.

1.—Extinció de la Generalitat de Catalunya.

2.—A bolició de les Corts catalanes y de tots los organismes del govern y de la Nació catalana.

3.—Extinció del Consell de cent y de tot lo règim municipal de Catalunya.

4.—Extinció de la Universitat de Barcelona.

5.—25 dels capdills principals de la defensa de Barcelona foren engrillonats y tancats tota la vida en llunyans castells. Tinguis present que en la capitulació se prometé respectarlos. Moltas més encara eran les ordres de presó que hi havia; pero molts pogueren escapar á temps, y la majoria havien ja emigrat avans, no fiantse de la paraula de castellans y francesos.

6.—Donantlos 8 dies de temps són desterrats lo Bisbe de Albarracín y 54 canonges, capellans y altres sacerdots, per haverse demostrat bons catalans.

7.—Se prohibeix que els catalans puguen usar capmena d'armes.

8.—Foren despàtrits tots los empleats de la ciutat de Barcelona y de la Generalitat de Catalunya sense cap excepció.

9.—Se confiscan los bens de tots los catalans que mes se distingiren en la defensa de nostra llibertat, entre ells molts que havien ja deixat d'existir.

10.—S' imposa á totes les iglesias un crescut impost sobre las campanas. Per exemple de sa importància sols cal saber que á la iglesia de Santa Maria se li feren pagar 2.000 lliures catalanas.

11.—S' obliga á tots los pobles de Catalunya, que destinin una part dels seus camps á plantar forraje per als cavalls de las tropas de Felip V.

12.—S' estableixen á Catalunya las cargas dels allotjaments.

13.—Baix lo títol de danatio, s'exigeix un repartiment de més de un milió de lliures catalanas. Al que no volia pagar lo que li exigian, li enviaven una escuadra de soldats á casa seva, ab ordre de mantenirlos á la forsa, fins que hagues pagat l'impost.

14.—La vinguda á Catalunya del nou capitán general Tserclles, fou insegurada ab lo desterro de molts canonges, religiosos, nobles, jutges, advocats, escribans é individuos d'altres estaments que s'distingien per son amor á nostra terra.

15.—Se prohibeix á algunes ordres de frares á re-

La que paga més contribució de la província FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT
Farmacia Serra, número 80, prop á la plassa de Catalunya

coneixer com a superiors als legalment elegits per sos capítols generals.

16.—Son confiscats los bens del Monestir de Vall-donella y desterrada la Mara Abadessa y un bon número de monjas.

17.—Pera recordar als barcelonins la hora en que van perdre la llibertat, se mana que á las dues de la tarda de cada dia, la campana de la Catedral toqui la «Oració del Rey».

18.—Fou desterrat de sa diòcesis lo Bisbe de Solsona, perseguit y maltractat lo de Vich y obligat á emigrar l'Arquebisbe de Tarragona. Felip V. arriba á manar el canonge de Solsona que obeixi á son Prelat; pero l'Sant Pare 'ls mana que no donguin compliment á las ordres d'aquell rey d'odiosa memòria.

19.—Es enderroca una piràmide aixecada en la plassa del Born de Barcelona, en honor de la Immaculada Concepció, per que l'havia fet construir l'arxiduch gobernador militar, rodejada de soldats, com si's tractés de un prés perillós.

20.—Se construeix la Ciutadela de Barcelona. Al efecte s'enderrocan 994 cases, dos convents, dos monestirs y quatre iglesias.

21.—Se prohibeix els professors de Barcelona la ensenyansa de la Gramàtica y Retòrica.

22.—S' imposa á Catalunya la contribució del paper sellat.

23.—Lo dia 27 de Mars de 1715 son ajusticiats á Barcelona com a vulgars criminals l'ilustre general català Joseph Moragas y sos companys Francisco Solanich, Jaume Roca y Pau Macip, per l'únic «delicte» d'esser bons catalans. Lo dia 5 d'Abril se donà garrot pel mateix «crim» á D. Francisco Casollar y Tord, un dels més valents oficials del Regiment del Roser, que tant se distingí en la defensa de Barcelona.

24.—No content lo desesperat Felip V. en la construcció de la Ciutadela, enderroca alguns edificis per fer un fort al carrer dels Tallers y Santa Mònica de Barcelona.

25.—Durant los mesos de Febrer á Abril de 1715, foren preses 3876 persones. Moltes foren desterrades y las demés tancades á Montjuich, Lleida, Tortosa y Tarragona.

26.—Son recollides totas las armes existents á Catalunya.

27.—Se mana que cap català pugui tenir á casa seva, més que un gavinet de llavar pá y encara ligat á la taula ab una cadena.

X.

La Literatura gallega

Alentussiasta escritor gallego Galo Salinas Rodríguez.

scriu en esparsos VIII assaigs en l'espai de

«...silencio, silencio en aviat silencio

En Valentí Lamas Carvajal es un poeta de consumplent naturalesa á la d'Benet Lloreda, però de més exquisit sentiment y de més dolça melancolia. Es lo poeta nat, sense que pertanyi a cap escola literaria ni per la seva educació ni per las seves obres. Vell y cego, privat de veure 'ls hermosos paisatges de la patria, que tant anyora, y sens poguer saber de les festas mes que lo que entra per l'orella y per lo que s'pendeva per el cor, sab donar á ses composicions un dolç perfum de resignació que encanta, un sentimento dolorós y anyoradís que tenem molt de piados, tot perfumat per un acendrat amor á sa terra, un amor de fill que estima á la mare, perque li es mare.

La poesia es exponerà, naturalissima, inspirada directament de la naturalesa, de la naturalesa entre la qual s'ha criat y que sent directament. La vida rural en ell lo més digno cantor. No hi ha costum que ell no descriga, paissatge que no poetisi ab ses visions de cego, alegria que no celebri ni pena que no plori, y tot en una poesia sincera y tranquila, expressiva y hermosa, poesia que s'fa en ideas y sentiments, no ab reglas ni preceptes retòrics.

La composició «L'Alalala...» es una obra mestre, potser la mella composició que en gallego s'ha escrit.

Héusela aquí:

L' Alalala...

S'és que escoltas, quan lo sol more,
quan l'ovelleta bela á montanya,
un cantar tendre, vago y sublime
que conmoguda te deixa l'ànima;

cantar que vessa dolsa tristesa,
cantar que t'porta mil recordansas,

com no'n te d' altre la nostra terra, i sang les sa
el desamor de la es l' Alalala....

Cantanlo alegres las pastoretais,
com los pagesos á la llaurada,

quan los noys surten contents d'escola,
també lo cantan....

i Ay, y que eucisos aquí en Galicia
te l' Alalala....

Cuan los pagesos moren d'angoixa
entre 'ls misteris de las montanyas,

lo cant entonan ab molta forsa,
y així assemblan entre las ramas

las ermonías de las ancellas

Després que l'alsan ab molta forsa,
tota la forsa de la seva ànima,

de nota en nota van abaixantlo,
fins que la gola tot just lo cania,

com una queixa que 'l vents' emporta,
com suspir débil que l'pit exhala.

i Ay, com recordo d'aquell bell dia

las alegries dolsas y santas
en que sentia per primer volta

entre l'arbreda l' Alalala...!

¿Quién cant es eixe? digné á una jove
bella pagesa de la montanya

que un gran feix d' herba sobre sas trenes negras y fines portava ab ayre.
Y ella mirantme ab ells encoses que à dos estrelles molt s' assemblavan, y sonrientme sos llavis rojos, així va dirme ab molta gracia:

«La cantica la sense parella, conmovedora, dolceta, blana, l' encís que exhalan nostras riberas, la companyona de la nostr' ànime; la que aconsola las nostras penas, la fina tela que aixuga llàgrimas, la cansó asymada de nostra terra, es l' Alalala...!»

«L'amor que estimo, prop la fonteta en una vesprá de lluna clara, veyent qu' estava cantant distreta somniant ditzas, l' Alalala.... me digué ab pena just al sentirme mentres al poble m' encaminava: —Per Deu te prego que quan à vora siguém aixunes, sols, l' un de l' altre si es que no vulgas que perdi l' esma no més entonis l' Alalala...; sembla que t' donguin imán las melgas, sembla que t' donguin sa veu las fadas; qui mal me causas... si es que m' estimas, rateta meva, no cantis, calla. —»

Mon Deu! aquí estranyá que així se tornin el amor tollas nenas galanas, si tu donares al cant gallego, les melodies d' un Alalala...? Aqueix llenguatge que te la pena eixa amorosa y dolsa cantic, fort quan comensa, de tó molt tendre y llastimera quan ja s' acaba; es necessari cor no tenirne ni sentits nobles, ui tenir ànima, perque sens goja escolbar pugas en una vesprá de lluna clara en eixa hermosa volguda terra el mateix respland un Alalala...! Quan llenzan queixas las auellettes, quan murturejan las frescas auygas, quan perfums dolsos llenen l' arbrede, quan suspirejan las fines auras, y quan los tristes bronzes d' iglesias fan lo toc d' ànimes, jay! y que encisos aquí à Galicia es la veu de l' Alalala...!

JOSEPH ALADERN.

ARTS Y LLETRAS

Instantánea

El mar es el mirall del cel, estotz de bellesas, plana del gran llibre de la Natura, arpa que polsa l' vent, símbol de la constància; mirantlo se comprén tot lo gran, misterios y bell. Blau devegadas com mantell de verge, negrós com sudari de mort, negrós, gris ó sonrosat à ponent y platejat per la lluna, es sempre hermos y sublim, sempre inspira al poeta, entusiasma al artista, à tots domina, tots hi prestan tribut, lo cantan y l' adoran.

El mar ayma à la platja; tremolant de goig va constantment à visitarla deixantli per ofrena l'alba bremera de sas onades, bés d' amor que la platja acull gelosa y guarda en son cor. Ell també l' acaricia dolçament, tranquil y silencios, arriba y s' entorna poch à poch com vergonyós aymant.

Mes devegadas es diria que mogut de gelosis arriba fins ella amenassador y la renys ab sas furias. Aqueixas son las tempestats, tempestats d' amor que la platja aufreix resignada y humil. Pero ella també es caprichosa; no satisfeta de las algas y de las petxinas, demana altres presents. El mar l' escolta, y ceg d' amor, comet crims; ofega l' homes, destrueix vaxells y l' porta als peus de sa estimada com gloriosos trofeus de son immens poder y de sa bravessa, com penyoras d' amor y sacrifici.

El mar rugeix, plora, canta, suspira y versa. Son llenguatges sols l' entenen las ànimes tristes y l' cors enamorats, als que anyoran, pressenten y esperan, els que tenen fé, els que senten las vaguetats de las coses....

MORTENSI GUÉLL.

Un somni

(Den Gabriel D' Annunzio)

Era morta, era freda. La ferida era apenes visible en el seu flanc: petit forat per tant superba vida.

El llensol em semblava menos blanc que l' cadavre. No crec que mai cap cosa vegint els ulls més blanca que aquell blanc.

Cremava l' estiuada impetuosa pels vidres, i uns insectes molt disiforms brunzen per la calda xafogosa.

Ella era freda. I jo li deia: Dorms? Amb un estupit i èrm sonriure meu, jo repetia à vera seu: que dorms?

Dorms? I l' pensar que aquella ronca veu no fos meva va omplir-me de pavura. Vaig escoltar. No se sentia halé ni veu.

De flames les parets feien figura. De la xardó una olor, sempre m' es forta, sortia, com en una sepultura.

I eixa fortor de mort, sempre més forta, m' ofegava. I m' va ofegar d' esglai I vaig tancar lo porticó i la porta.

Que dorms? Ella no m' va respondre mai. El llensol era encare, menos blanc. Cap cosa en aquet mon, cap cosa mai veurà els ulls més blanca que aquell blanc.

Traduit de l' italià per Joan Pérez Jorba.

CRÒNICA REGIONAL

OBSERVACIÓ METEOROLÒGICAS

del dia 16 de Setembre de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' obser-vació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' hu-mitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER-par-ticular
9 m. 3 t.	755	69 75	-	47	Ras	
	755	75				

HORAS d' obser-vació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS classe	can
	Maxima	Minim.	Term. tipo			
9 m. 3 t.	Sol. 37 Sombra 29	14	25 28	S. S.	Cirrus 0°3	

Pera'l Certamen Literari que está organizando la societat humorística «La Palma», s' están rebent gran número de premis, entre los quals n' hi ha de notable valor.

Dintre pochs días se publicará'l cartell, quin Jurat será compost per literatos de nostra ciutat, de reconeguda autoritat literaria.

¡Poetas y prosistas! apa, á esmolar la romana.

Segons ens escriu nostre corresponsal de Aleixar, diumenge, dia 19 dels corrents, se benevirá lo nou cementiri ab gran solemnitat.

Los gastos de la construcció d' aquell cementiri han sigut costejat pel meritíssim fill d' aquella vila D. Joseph Guardiola y Grau.

A Barcelona y à Madrid s' han recollit fullas anarquistas procedents de Londres firmadas per «Los solidarios». Contenen amenàssas ab metiu del succès de Sempau. Parlan dels tractaments de Montjuich contenant certificats de Metjes y las senyás y domicilis d' aquells.

L' Ajuntament de Badalona ha acordat recentment ombrar fill adoptiu de dita ciutat al senyor don Manuel Planas y Casals.

Lo coleha que dona aquesta notícia afegeix la de que varis elements valiosos de Badalona tractan de portar à cap una manifestació de protesta contra l' ciutat escor y apelar del mateix devant la superioritat.

Si no li basta al interessat la protesta pera que renuncihi formalment al honor que s' tracta de dirigirli, de res ha de servir la apelació que han acordat efectuar dits valiosos elements.

Y no es que l' hi falti rabó als de Badalona. ¿Cóm han d' adoptar per fill à qui l' han impostat com padrastre?

Lo recaudat ahir per concepte de Consums en la Administració d' aquesta ciutat, puja à la cantitat de pessetas 1089'92.

«Le Nouveau Monde», de París, ha publicat un telegrama de capellà de la parroquia La Esperanza, probable pròxim à Santa Clara, en la illa de Cuba, dirigit al Bisbe de la Habana, y en lo qual se diu lo següent:

«Desde l' primer de Juliol tots los establiments es-

tán tancats per ordre del general Weyler. Pregó à sa Excelència que, en nom de Deu, implori del governador general de la illa la derogació de dita ordre, puig de lo contrari tots los habitants morirán de fam, afegint que alguns ja s' hi han mort. Lo firma Jesús Méndez.»

També publica dit periódich un altre telegrama del alcalde de La Esperanza, dirigit al Gobernador civil de Santa Clara, manifestantli que l' s' malalts estan morts de fam y en situació gravíssima, y que centenars de donas acudeixen demanant menjar al Ajuntament, que no pot satisfer sas necessitats per careixer de recursos.

Dilluns à la tarda l' ilustre ex-ministre d' Estat don Joseph Carvejal visità en las presons de Barcelona als periodistas republicans Srs. Bas y Socías y Bó y Sington, subjectes à la jurisdicció del tur militar per suposada complicitat en unes proclamas revolucionaries, de caracter autonomista.

Dit distingit home públich s' oferí als presos polítics, manifestantlosi l' desitj de que fossin absolts en lo Consell de Guerra que en breu ha de celebrarse.

Lo Sr. Carvejal sortí al dia següent per París y Baden, de quins punts regressarà en breu à Espanya.

Ha mort à San Feliu de Llobregat nostre distingit amic particular don Joaquim Escrivà de Romaní, marqués de Monistrol y de Aguilar, president del Institut agrícola de Sant Isidro.

Enviém à sa desconsolada família lo testimoni de nostre pésam.

El Correo ocupantse del monopoli del petroli, diu que segons las proposicions presentadas, pera entregar 18.600 000 pessetas que ha ofert l' arrendatari, es necessari que realisi un benefici de 28 milions, y no s' espera que ho consigueixi cuant la importació del petroli en brut, durant l' úlitim any, representava un valor total del article de 25.000.000 pessetas.

La cullita de vins així à Espanya com à França serà aquest any bastant escassa, y à jutjar per los preparatius del comers d' exportació y per los contractes del rahím en la vinya, se creu que l' s' vins han de ser buscats à preus bastant remuneradors.

A consecució d' un telegrama del general Weyler manifestant que no necessita per ara reforços, s' ha donat ordre de que se suspenguin las ordres donadas pera reconcentrar los 6 mil homes del anterior reemplàs.

Un eminent agricultor, Mr. Granguerd, han sancionat la idea, que sembla s' ha posat en pràctica ab feixosos resultats à Alsacia, de contrarrestar en part, los efectes de la filoxera, per medi de la plantació del ramí en mitj dels ceps.

Aquesta planta textil se desarrolla vigorosamente en tots los terrenos propis pera la vinya, sens agotar lo terreno, y té la propietat, segons sembla, de fer desapareixer de la terra tots los insectes del regne parasitari inferior, per ser excessivament rica en tanino, y ser lo tanino un poderós antipúdrít.

En l' aludida plantació, feta à Alsacia, lo ramí ha adquirit una altura promedia de 1'80 metres, y lo propietari del terreno se mostra molt satisfet de sos resultats, posat que no sols ha desaparescut completament l' insecte dels ceps, sino que l' s' gropos de ramí, disposats ds 25 en 25 metres, protegeixen sas vinyas contra l' vents del Nort, los últims frets d' hivern y las gelades de primavera ab gran ventatja sobre l' s' nivols artificials.

No deuen olvidar los interessats que l' dia 30 del actual finarà lo plazo concedit prra la redempció del servei militar, tant pera la Península com pera Ultramar, per 1.500 pessetas. Desde dit dia, los que tinguin d' anar à Ultramar deurán entregar 2.000 pessetas durante los deu días anteriors à son embark.

Ha sigut trasladat à sa instància à la província de Santander lo digne delegat d' Hisenda d' aquesta província don Francisco de la Parra.

Nostre particular amic D. Emili Borrás ha rebut el *exequatur* nombrantlo vice-consul de Grècia à Tarragona.

Lo felicitém per tan alta distinció.

La Alcaldia de Valls anuncia la segona subasta per l' arrendament del arbitri de matanza de tocinos.

Han comensat ja l' travalls per iluminar per medi de la electricitat lo monument à Colón de Barcelona.

La iluminació s' efectuarà empleant 32 grans fo-

cos, distribuïts en la forma següent: 16 estarán col·locats en los espais que hi ha entre 'ls flors de la corona del remet; les quatre estàtues de la Fama sostenirán un llum en cada mà; altres quatre focos s'instalarán en las carabelas, y 'ls quatre restants se posarán darrera de cada un dels grups escultòrichs del segon cos.

Entre las moltes obres ab que compta la empresa del Teatre Català de Barcelona, instalat en lo de Rómes, pera estrenar durant la pròxima temporada figura los dramas: «Sibila de Fortia» obra póstuma de don Damaso Calvet y «Llum del Cel» de don Ramón Bordes y Estregués, à més las comedies «Morrus vivendis» de don Albert Llanas, «Roda'l mon» de don Joseph Maria Pons, «La cosina de la Lola» de don Francisco Godo y «Matrimonis d'are», «A Rómies» de D. Anton Ferrer y Codina.

Lo dissapte últim crida la atenció dels guardias municipals de Girona, una dona que implorava la caritat pública en un extrem del pont de las Pescaderies, portant envenat ab molt cuidado, al semblar, un brás y la mà.

Un dels guardias s'acostà à la pobre y li donà un petit cop ab cert dissimiló en la part ahont portava lo envenat y veient que aquella dona no preferia la menor queixa la condonaren el dispensari municipal y allí pogueren convencers de que tots aquells draps y venas no servian més que per inspirar major compasión y explotar al públic.

S'ha disposat que 'ls reclutes del sorteig supletori y cupo d' Ultramar que han de concentrarse en la zona d' aquesta capital s'incorporin al regiment d' Albuera pera rebre la instrucció militar.

Los de la zona de Vilafranca deuenen incorporarse al regiment d' Almansa.

No deuenen olvidar los interessats que 'l dia 30 del actual acabará lo plazo concedit pera la redempció del servei militar, tant pera la Península com pera Ultramar, per 1.500 pesetas. Desde dit dia, los que tingen que anar à Ultramar deurán entregar 2.000 pesetas durant los deu dias anteriors à son embark.

SECCIO OFICIAL

Institut de 2.ª ensenyansa de Reus

Desde 'l dia 15 del corrent à las 10 del matí donaràn principi en aquest Institut los exàmens d' ingress pera la 2.ª Ensenyansa continuant fins lo dia 30, los dilluns y divendres de cada setmana.

Los aspirants, al acte de solicitar examen presentaràn la partida de naixement ó la cédula personal si fossin majors de 14 anys, satisfent com drets, 5 pesetas en metàlich, una pòlissa d' una pesseta, un timbre del impost de guerra de deu céntims y altre móbil del mateix valor.

Lo que d' ordre del M. I. Sr. Director se fa públich pera coneixement dels interessats.

Reus primer de Setembre de 1897.—Lo Secretari, Lluís de Olavarrieta.

Registre civil
del dia 15 de Septembre de 1897.

Naciments

Joseph Rebull Sans, de Joseph M. y Francisca.

Matrimonis

Joseoh Tribó Carraté, ab Josepha Agramunt Solé.

Defuncions

Pere Pau Huguet Mariré, 49 anys, Hospital Civil.—Agustí Tost Juanpere, 35 anys, Manicomio.—María Saperes Gené, 17 anys, Sta. Paula, 3.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Santa Columba.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Continua lo Septenari de Ntra. Sra. dels Dolors.

Diumenge pròxim vinent à dos cuarts de 8 del matí tindrà lloc la Comunió general; y à dos cuarts de 5 de la tarde s' farà l' úlim dia del Septenari, cantantse la Corona Dolorosa de la Verge, predicant lo Reverent Mossen Jaume Benages Coadjutor de Salou y la Benedicció Papal ab lo cantich del «Stabat Mater».

Sant de demà.—Sant Tomás.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona à las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64'37	Filipinas
Exterior	80'67	Aduanas
Amortisable	'	Cubas 1886
Francesas	17'65	Cubas 1890
Norts	21'85	Obs. 6 0 0 Fransa 94'25
Exterior París	60'56	Obs. 3 0 0 » 51'
Paris	33'38	Londres 33'55

Se reban ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los països.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d' ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64'37	Francesas
Exterior	80'67	Cubas vellars
Colonial	'	Cubas novas
Norts	22'30	Aduanas
Obligacions Almanza	79'93	Obligs. 3 0 0 Fransas

PARÍS

Exterior 62'69 Norts

GIROS

Paris 38' Londres 33'55

Cambios corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan V. Illes, D. Joan Llauderó Prats y D. Joan Va. Illes Valduvi.

Londres	90 df.	00'00 diner	8 d.v.	00'00
Paris	8 d.v.	00'00	Marsella	00'00

VALORS LOCALS DINER PAPER OPER.

ACCIONS 010 01 0 010

Gas Reusense 850 0

Industrial Harinera 600 0

Banch de Reus 500 0

Manufactura de Algodon 100 0

C. Reusense de Tramvias 415 0

privilegiadas al 5 per cent.

Moviment del port de Tarragona

BARCOS A LA CARGA

Divendres 17 de Setembre

Pera Valencia vapor «Cervantes», son agent don Joseph María Ricomá.

Pera Nova York directe, probablement farà vapor lo divendres ó l' dissapte, consignataris senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

Dissapte 18

Pera Génova vapor «Unione», que despatxan los senyors Casaseca y Terré.

* * *

Pera Nova-York y Filadelfia y sense trasbordo sortirà sobre 'l 20 del corrent lo vapor inglés «Pawnee», son agent D. Modest Fénech.

ANUNCIS PARTICULARS

Colegi de la Inmaculada Concepció

DIRIGIT PER

D. Magdalena Martorell

Carrer de la Font, núm. 2. principal

Lo 15 del present mes començan las classes corresponents à la Instrucció primaria elemental y superior, així com las de música, dibuix y francés.

S'admeten mitj pensionistas y recomenadas.

TELEGRAMAS

Madrid 16.

Diuen de Palma de Mallorca que 'ls devots protestan contra la incàutació per la Hisenda dels bens de Lluch. Lo bisbe ha llansat una excomunió contra Navarro Reverter en lo «Boletín Eclesiástico». Lo clero prepara una manifestació de protesta contra la mida.

—Lo ministre d' Ultramar ha dit que aquest mateix any s' establirán càtedras de tagalo y visayo. Les de Madrid estarán à càrrec dels frares, y las de Barcelona serán dirigidas per jesuitas. Han demanat aqueus últims autorització pera crear una escola de Comers pera Filipinas.

—Segons «The Journal», de Nova York, en cas de

negarse nostre Gobern á servir à Woodford en lo que demani, desatenen las indicacions dels Estats Units, bastarà que digui Mac-Kinley:—!Cuba deu ser lliure! pera que tot lo poble yankee compleixi ab lo deber que aquestas paraules li imposan.

Afegeix lo «Journal» que serà reforçada la escuadra nort americana enviada à les aigües de Cuba, y que 'ls transatlàntics «San Pablo», «San Luis», Nueva York y «París», ja disposats, serán llançats à impedir tota comunicació entre la Metrópoli y Cuba. Diu lo «Journal» que tot dependeix de las negociacions que plantejarà Woodford apena estigué de regres la cort.

—Los ministres yankees han acordat en Consell acudir en auxili dels obrers de Pensylvania, entre 'ls quals estan fent estragos la fam y la miseria. Enviarà à les costes de Guatemala lo creuerer «Alerta», en vista de la situació anormal del país y pera protegir als súbdits nort-americans. Y adoptar disposicions conduents à procurar una solució ventajosa en las huelgas.

—Lo general Weyler telegrafia al Gobern lo següent:

Es completament fals que entressin los rebeldes à Consolación del Sur, ni que descarrillés un tren que conduïa tropas, à Pinar del Río.

Lo que hi ha de cert, relatiu à aquest últim punt, es que 'l dia 7 descarrilà un tren de passatgers à causa de la trencadura d' una roda d' un dels vagons. No ocorregueren desgracias.

La tropa que estava de destacament à San Andrés de Guasabiabo, afegeix lo despaig oficial, reixassé lo dia 20 varis atacs dels rebeldes.

Aquests fugiren abandonant 37 morts y 10 caballs. Nosaltres tinguerem 10 feris.

Lo general en quefe diu que son plan de campanya te per objecte apaciguar completament la part Occidental de la isla, ahont la insurrecció està casi dominada, decayent rápidament, doncs son escassos los grups de rebeldes que quedan.

—Ademés, afegeix, cada dia són més numerosas les presentacions en dit departament.

—No estant començadas las operacions en la part Oriental, segueix dihen lo despaig, no podrà impedir-se la reunió de la Assamblea d' insurreccions, que s'hauria verificat en altre lloc si les tropas haguessin ocupat la població de Guamorito.

—Un telegramma de Palma diu que 'l assumpt de la incàutació de Lluch, portada à cap per la Hisenda, es tractada per tota la premsa. Sembla que en aquest assumpt no s' ompliren los tràmits. La excomunió del bisbe publicada en «Butlletí» extraordinari se funda en que 'l ministre ha acabat lo tractat ab la Santa Sede. Lo Cabildo prepara una enèrgica protesta.

—Diu «El Tiempo» que la tardanza en rebre lo Gobern contestació del general Weyler sobre 'l suposat fet d' haver sigut passada à ganivet la guarnició del fortificat de San Andrés, indica lo difícil que son las comunicacions en la Isla y la desorganització dels serveys de guerra.

—Assegura «El Globo» que preocupat per la agitació carlista lo Vaticà ha enviat instruccions al Nunci pera que recomani al clero espanyol que no prengui part en la cuestió política y fassi ressaltar las ventatges del règim actual.

—Telegrafian de Nova York que 'ls quefes del departament de Marina y l' almirall de la escuadra del Atlàntic tenen completament estudiat lo plan d' una acció ofensiva y defensiva en cas d' una guerra à Espanya.

—Telegrafian de Roma que 'l Gobern d' aquella nació, d' acord ab lo de Portugal, empenderà una acció mancomunada à Marruecos pera obtenir les satisfaccions y reparacions consegüents per los actes de pirates comesos en las aigües del Riff.

—Telegrafian de Nova York que à Versalles (India), enfadat lo veinat per los numerosos robos que 's cometien de nit, logrà sorprendre à cinc lladres y va linxarlos, sonse deixárloshi donar explicacions de cap gènere.

París 16.

Telegrafian d' Atenas que en un campament de las Termòpilas se troba malalt lo príncep hereder.

—Dihen de Londres que les tropas ingleses han derrotat als rebeldes que en los munts que rodejan lo fort de Gulistan, qual lloc ha sigut aixecat.

La columna llibertadora, sortida de Hangu ha correigut abundantment à la guarnició.

Contra las seccions mahometanes de la India operan 60.000 homes, creyentse que serán derrotats los rebels, puig careixen d' organització.

Afegeix lo telegramma que en un fort de Hangu ha ocorregut una explosió, morint 40 rebels.

Lo material de guerra acumulat en aquella fortalesa quedà reduït à cendres.

Imp. de G. Ferrando.—Plaça de la Constitució,

